

– miután a macskapiszok javát a lépcsőre szórta –, és a macska elutasítja, helyette Marcia hívogatóan puha, finom, rózsaszín papucsába piszkít.

Azután eljön karácsony napja. Hétfőre esik, egy újabb pasztellkék hétfőre, és pulykát esznek majd meg gyökérzöldséget és gyümölcslepényt, amelynek elkészítésére Marcia végre rászánja magát, míg Noriega elárvultan alszik egy katonákkal körülvett ház egyik szobájában, arról álmodik, hogyan jutott ide, és hogyan kerül ki innen, vagy gyilkosságokról álmodik, amelyeket régebben követett el, és amelyeket ezután szeretne elkövetni, vagy nem álmodik semmiről se, kerek arca himlőhelyes és sivár, akár egy aszteroida. A berlini faldarab, amelyet Marcia dugott Eric harisnyájába, elkallódik a pamlag alá. A macska elrejtőzik.

Marcia becsíp a tojáslíktől, és később, mosogatás után bezárkózik majd a fürdőszobába, némán sírdogál magában, a zsémbes macskát ölelgeti, akit ehhől a célból ráncigált elő az ágy alól. Sír, mert a gyerekek már nem gyerekek, vagy mert ő maga már nem gyerek, vagy mert vannak gyerekek, akik soha nem voltak gyerekek, vagy mert nem lehet már gyereke soha többé. A teste túl gyorsan hagyta el erre nem volt fölkelésülve.

A sok karácsonyi beszéd az oka, folyton gyerekekről van szó. Meg a sok reménykedés. Elvonja a figyelmét, és nem sikerül odafigyelnie az igazi hírekre.

Szilágyi Andor

SZERELMEM, JASMINA

A pilóta egyben maradt részei vastag gézpólyába tekerve, egy se nyaka, se válla, lábatlan babujaforma, a feje helyén hat apró lyukkal, kettő-kettő a szemeknek és a füleknek, egy-egy pedig az orrnak meg a szájnak, nincs a törzsön egy papírdinári folt, ami épen maradt volna, mint egy vedlő piros kígyó, olyan az egész test, mondja a hosszú orrú, vastag szemüveges felcser jasmina nővérnek, amikor kötözés után a pilóta kerek ágyát visszagurítják a szobába, az ágy fölé lógatott vörös meg vízszínű üvegekből, szürke tasakokból műanyag csövek indáznak elő és tűnnek el a pólya sűrűn egymásra tekert szövetei között, jasmina nővér negyedóránként belép a szobába, megáll a pilóta mellett, és az újságpapírral leernyőzött neon fényénél ellenőrzi a folyadékok színjét, rápillant az alig hallhatóan zümmögő, pittyegő műszerek mutatóira, majd hozzám lép, és homlokomhoz érinti az arcát, miért te nem aludni, szegény kis mandarinág? csukja be szemeket, és az aggyal álmodni szépeket, nagyon szépeket, suttojja ilyenkor jasmina nővér, aludni, aludni, no, hunyni le a szemek pillá! egy-kettő! majd holnap mi beszélgetni egy jót, te meg én, oké? suttojja jasmina nővér, és én engedelmesen lehunyom a szemem, pedig tudom, hogy nem fogok beszélgetni vele, holnap se, meg holnapután se, senkivel többé, soha, érzem, gondos kezekkel körbeigazgatja rajtam a vastag gyapjútakarót, érzem finom, hosszú ujjai simogatását, és egy pillanatra ismét homlokomon érzem ajka puha hűvösét, amikor újra felnyílik a szemhéjam, jasmina

nővér már háttal áll nekem, még egy pillantást vet a pilóta csonka bábjára, az ágy fölötti üvegekre, az ágy melletti műszerekre, ír valamit egy kemény hátú papírlapra, és ahogy érkezett, nesztelen, mint egy karcos, fehér köpenyes árnyék, kisurran a szobából, és egyedül maradok a gézpólya alól szivárgó zajokkal, a pilóta egész éjszaka nyöszörög és lütyül, hogy aztán amikor a felkelő nap első sugarai végigsúrolva a falakon, az asztalon, a vaslábu székek hajlott támláin, ágyaink fehér vásznain, beszívárognak a nejlonokkal megfoltozott üvegtáblán, sóhajozni kezdjen, és mire jasmina nővér bejön a reggelivel, és ágyaink mellé helyezi az alumíniumtálcákat, a pilóta már mélyen alszik, vagy csak úgy csinál, mintha aludna, mindenesetre az egész napot így vészeli át, egy hang nélkül, mozdulatlanul, mint egy kettéfűrészelt múmia, a pilóta is kék katona volt, olyan kék katona, mint akik engem is kihúztak bábika megfagyott teste alól, és akiket bábika csak áldatlan páráknak nevezett, akiknek isten büntetése volt ide jönniök, a múmiát még danilóval meg zuleikával láttam a múzeumban, amikor anya levitt minket a zairába fagyaltot enni, sűrke vászonszalaggal sűrűn betekert pólya, egy nagy ládodobozban, amire anya azt mondta, hogy múmia, egy ember van benne, egy fáraó, én és danilo sok ilyen múmiát találtunk a szederlevelek hasa alatt, de azok bogármúmiák voltak, nem pedig embermúmiák, és ha a nap felé tartottuk őket, a sűrű, fehér szöveték mélyén látni lehetett a bogarat is, mint egy biztonságos ágyban szokás, amelyeknek függönyös teteje van, aludni, a bogármúmia csak a gyufa lángjára mozdult meg, akkor is csak nagy sokára, amikor már teljesen megbarnult körülötte a levél, amit danilo melegített a másik oldalán, de azokban a pólyákban csak bogarak voltak, nem pedig fáraók, danilo eldobta a levelet, és rátaposott, múmia, mondta anya, és egy pillantással leállította danilo mozdulatát, hogy benyúljon a kötélen túlra, és megérintse azt a valamit, amire anya az előbb azt mondta, hogy múmia, danilo anyára nézett, és tétovázva, mintha csak valami félreértésről volna szó, visszahúzta a kezét, anya pedig azt mondta, hogy a pólyában egy ember van, egy fáraó maradványa, akit azért csomagoltak be, hogy a kukacok ne férjenek hozzá, és ne ehessék meg, a fáraó sok pénzt adott az egyiptomi doktoroknak, mert attól félt, hogy amikor majd meghal, a levegőből sok millió kukac hújik elő, csak azért, hogy őt megegyék, anya azt is mondta, hogy minden percben meghal egy ember, és ezt a sok meghalt embert mind a kukacok eszik meg, mert nincs mindenkinek annyi pénze, mint a fáraónak, hogy bebugyoláltassa magát, hova rakják a petéiket, kérdezte danilo, mindenhová, válaszolta anya, mire danilo vigyorogni kezdett, és azt kérdezte, hogy a lukába is? kérdezte vigyorogva danilo, mint akinek megint sikerült csöbe húznia anyát, oda is, mondta anya, és miközben mutatóujja hegyével puhán danilo orrára koppintott, a hangja barna bársonnyá változott, ugye tudod, hogy mennyire nem szeretem, ha így beszél az én egyik fiam? a múmiának múzeumszaga volt, mindjárt elhányom magam ettől a szagtól, tekergette az orrát zuleika, mire danilo azt súgta a fülébe, hogy ez a szag a fáraó áporodott lehetetszaga, és ha csend volna a múzeumban, lehetne hallani, ahogy a fáraó szedi a levegőt, mondta danilo, aki meghalt, az nem lélegzik, mondta anya, zuleika pedig közelebb húzódott anyához, és ő is megfogta a kezét, a fáraó meghalt, itt csak a teste van, mondta anya, mire danilo azt válaszolta, hogy olvasta valahol, úgy ébresztenek fel egy fáraót, hogy felmelegítették, aki meghalt, az nem ébred fel többé, azt nem lehet felébreszteni, hiába is melegítenék, mondta anya, mindenki meghal? kérdeztem, mire anya azt mondta, hogy igen, élete végén mindenki megöregszik és meghal, mondta anya, bábika már öreg, neki meg kell hálnia? kérdeztem, egyszer

igen, mondta anya, te is megoregszel egyszer? kérdeztem, mire anya bölintott, apa is? kérdeztem, egyszer igen, mondta anya, de ugye előbb bábikának kell meghalnia? kérdeztem, jaj, salim, mondta anya, és ujjával meglibeggette a fületem, becsomagoltajuk, hogy ne egyék meg a kukacok? kérdeztem, de anya nem válaszolt, danilo pedig azt mondta, hogy amit mondott, egy angol könyvben olvasta, és a könyv egy színes fényképet is mutatott, ahogy a felébredt fáraó a madarakat eteti, valamit nagyon félreérthetével, kicsim, engedte el a kezem anya, és megsimogatta danilo sündisznósra nyírt fejét, a halottakat nem lehet újra életre kelteni, kicsim, mondta anya, biztosan rosszul olvastál valamit, mondta anya, és ha bábika meghal, mit fog csinálni? kérdeztem, felszál a felhők közé, mondta zuleika, hülye köcsög, vágta rá danilo, mire zuleika azonnal elhallgatott, anya hangja pedig olyan lett, mint a mézbe dermedő kés, ha megcsillan rajta az őszi nap sugara, ahogy danilóra szólt, danilo, kisliam, nézett anya danilóra, de ha egyszer hülyeségeket beszél! mondta danilo, és nem nézett anyára, mondta valaki, amikor te elmesélted, hogy milyen képet láttál abban az angol könyvben, mondta valaki, hogy hülyeség? és különben is zuleika még kicsi, neki még nem kell tudnia olyan dolgokat, amiket a nagyfiúknak már illenék, mondta anya, majd hozzátette: különben sem akarom még egyszer hallani tőled ezt a szót, kisliam, danilo nem nézett anyára, a cipője orrára pislogott, és alig hallhatóan motyogta maga elé: bábika is látta, és meg fogom mutatni, jó, mondta anya, és szavai már olyan szelídek voltak, mint a tenger lövénre lutó hullámai, jó, kicsim, mondta anya, ha nem felejtjük el, akkor majd otthon mutasd meg nekem azt az angol könyvet, danilo sokáig hallgatott, mert amit mondott, egyáltalán nem anyának akarta mondani, hanem nekem, és talán még zuleikának, de anyának semmi esetre sem, danilo sokáig hallgatott, aztán elfordult, és lehajtott fejjel, mint akinek rágógumi ragasztotta össze a fogait, azt mondta: csak azért is meg fogom mutatni, danilo tíz-, zuleika, az unokatestvérünk pedig négyéves volt, és anya azért buszozott be velünk zairába, hogy kínai fagyit ehessünk az én hetedik születésnapomra, mert tarmosban nem lehetett kínai fagyit kapni, csak itt zairában lehetett, de hosszú sor kígyózott a kis kerek ablak előtt, ahonnan egy vékony, fehér cédnakesztyűs kéztől vehettük át az ostyatálacskát, benne a színes virágokkal díszített apró jégpszilánkokat meg az állatokat mintázó műanyag kanalat, amikor aztán danilóra került a sor, danilo belesett az ablakon, és azt súgta, hogy egy szakállas kínaié a kinyúló kéz, akinek női melle van, mint anyának meg jaszra néninek, csak sokkal nagyobb, sokkal, de sokkal nagyobb, olyan nagy, mint két görögdinnye, és danilo azt is látta, hogy ezen a két mellen melltartó se volt, csak a szakáll takarta el a szeme elől, danilo a végén már olyan hangosan sugdosott, hogy anya is hallhatta a szavait, de anya nem szólt danilóra, inkább úgy csinált, mintha semmit se hallana, a pilótának nincs meg egyik lába sem, és azonkívül, hogy éjszaka órákon keresztül keservesen nyöszörög, fútyúl és sóhajtozik, semmi más életjelet nem ad, ó, az áldatlan pára, ennek is csak isten büntetése volt ide jönnie, mondta bábika, amikor a malom előtti tisztásról láttuk a repülőt a behavazott városra zuhanni, a lángoló gép úgy hullott le a kék decemberi éghől, le a fehér háztetők közé, mint egy darab kő, mint egy halódó galamb, amelyiket, mintha láthatatlan üvegfalnak ütközött volna, roptében ér a halálos lövés, magatehetetlen kiszolgáltatva, forogva, pörögve saját tengelye körül, lüggőlegesen bukdácsolva alá, a becsapódást követő robbanás tompa, gömbölyödő moraja csak sokkal később érkezett fel hozzánk a malomhoz, a robbanás olajos, fekete lüstje már javában ott gunnyasztott az amfiteátrum kopasz cédrusainak törékeny ágain meg a napokig megállás nélkül ágyúzott öreghíd helyén ágaskodó két szarv fölött, amikor

talpam megérezte a föld gyomrának lázas remegését, aztán megmozdult a levegő is, és a malom mögött díszelő királyfenyők válláról sorra leszakadtak a nehéz hópalástok, és az óriások ismét egymásra tárták karjukat, ó, az áldatlan pára, ennek is csak isten büntetése volt ide jönnie, nézte hábika a lezuhant repülőt, aztán sarkon fordult, és csendesen megindult a konyha felé, a nap már alacsonyan járt a hegyek fölött, és minden, a falak, a tisztás, lent a völgyben tarmos apró háza, a patak medtrére hajló bokrok, minden, minden olyan valószínűtlenül sárga volt, mint azon a délutánon, amikor először ugatott fel géppisztoly közvetlen a malom épületei körül, danilo és én földbe gyökerezett lábbal álltunk a hóban, és némán meredtünk kopotkára, ahogy a mókus valami soha nem hallott hangokat adva ki magából, ugrált, kapaszkodott a szemközti tölgy ágai között, és amíg egyikről a másikra lendült, lába után pattanva törték a gallyak, és cikázva száguldott le a fa vastag törzsén, és szökellve inalt keresztül az udvaron, de a bejárat előtt felporzott előtte a hó, ekkor megtorpant egy pillanatra, majd csikorgó körmökkel felrohant az esőcsatornán, sebesen vágig a tető gerincén, de a golyók oda is követtek, mintha láthatatlan kígyó láthatatlan fejének láthatatlan kalapácsütései üzték, hajsolták volna kopotkát maguk előtt, és minden elhibázott harapásával jókora port verve kiszakítana egy-egy darabot a vakolatból, vagy apró szilánkokra zúzná a cserpeket. láttam anyát, láttam apát, ahogy lélekszakadva rohantak felénk, láttam danilót, ahogy apa hóna alatt kalimpált, láttam kétségbeeséstől kikerekedő szemét, és láttam kopotka testét, ahogy lehukfencezik a tetőről, a kígyót, milyen veszett, réholyuli örömmel esett neki áldozatának, dobálta-pörgette a hóban, hogy répte, marcangolta izeire a véres szőrösömöt, akkor nem remegett a föld gyomra, nem remegett, ahogy nem remegett danilo halálakor, és nem remegett, amikor bábikával a tölgy alatti fagyott földbe elkapartuk apa testét, nem remegett, amikor a vasbejemberei a szakadó hóesésben fejére kulcsolt kézzel a hátsó udvarba kísérték anyát, és nem remegett akkor sem, amikor a kék katonák rám letek az út menti árokban, és kihúztak hábika tüvegésre dermedt, halott teste alól, és egy tank belsejében ideszállítottak, ide, a pilóta melletti ágyba, és nem remegett a föld gyomra akkor sem, amikor még azon a hajnalon, mint disznóvágáskor falun a perzsel koca megfekeredett körmeit tördelik a gyerekek, a zairai saint orbán hospitál orvosai leszedték fagyott nagylábujjaim, fájni neked valami? lép ágyamhoz jasmina nővér, nem is várva a választ, lölém hajol, és homlokomhoz érinti húsos, nyílónarancs ajkát, istenem, édes mandarinág, lenni te még mindig ilyen! ilyen! jéggyerek! ez lenni! jéggyerek vagy! meg ne fagyódjál itt nekem, te jeges gyerek, rázkódnak meg tösszállóan jasmina nővér ébenfekete csigalürtjei, és nyitott csokoládébarna tenyerén máris ott virítanak a hófehér pirulák, ezeket most teszi rá nyelv, csukja be száj, és nyeli le nyeldeklő, nyújtja rám rózsaszín nyelvét jasmina nővér, majd saját torkára mutat, és hatalmasra kerekedő szemmel nyel egy hatalmasat, ez saját érdek, meg az enyém, mosolyogják jasmina nővér tengergyöngy fogai, hogy mandarinág nagyra nőjön, ilyen óriásira! tárja szét két karját jasmina nővér, hogy legyen karja crós! kemény és steel! acél! az, az! nevet jasmina nővér, és szépen formázott mutatóujjával saját kicsi muszklijára bök, mandarinág karja lesz még erősebb, mint zeuszé, és az édes kicsi jasmina beleolvad a gyönyörűségbe, amikor majd átöleli elsőkor a kis jasmina nádszál derekát, kacagja csípőre tett kézzel jasmina nővér, miközben hibátlan alabástromgyöngy fogsora mögül ismét felém villan nyelve nedves rózsaszínje, akarom tudni a neved, mandarinág, hogy tudni megszólítsalak téged, hűgja jasmina nővér, amikor arca megint homlokomhoz ér, salim, mondanám, salim kis, mondanám, de aki csak ismer, turista garigának hív,

mondanám, mert így nevezett el a bátyám, danilo, hogy az iskolában senki se csúfoljon a nevem miatt, hogy salim így, meg salim úgy, mondanám, de nem jön hang a számra, mert turista gariga már nincs, turista gariga és salim kis halott, halott, ahogy az egész családja halott, hiszen amikor meghalt danilo, mondanám, amikor meghalt apa, meghalt anya, meghalt bábika, és amikor legelőbb meghalt kopotka, akkor részletekben velük halt az én szívem is, mert bábika szerint, mondanám, van, akinek a teremő nem engedi meg, hogy egyszerre haljon meg, rendesen, hanem csak úgy apródonként, lassan, úgy haljon meg, ahogy a csendes vizek mállasztják a köveket, hiszen, mondanám, hiába látni úgy, mintha élnek, én már tudom, hogy turista gariga, aki voltam, már hetek, hónapok óta halott, mondanám, de a hangok fellázadtak a torkomban, és nem akarnak értelmes szavakká sorakozni, mert a hangoknak turista gariga számára már nincs értelme értelmes szavakká sorakozniok, hallgatok, jól van, jól van, mondja jasmína nővér, és megsimogatja a homlokom, jól van, ha nem akarni megmondani nekem te neved, jól van, akkor leszel te nekem mindig mandarinág, jól van? kacsini rám jasmína nővér, és gondosan betakargat szépséges két keze, aztán amikor még egy csókot lehel a szememre, azt mondja: higgyed el, én nem szeretni jobban semmit se, mint beszélgetni veled, mondja jasmína nővér, és kimegy a szobából, abram, hallom a pilóta nyöszörgése mögött anya hangját, ahogy apát szólítja a sötétben, abram, értsd meg, nem maradhatunk, két gyerek és bábika! gondolkodj, abram! innen menni kell, itt szét fognak lőni mindent, mondja anya, de apa nem válaszol, ezek vagy azok! egyik se különb! hiszen semmi se szent előttük! ne hallgass már! könyörgök, abram! könyörgök, hallottam anya hangját, abram, könyörgök, mondj már valamit! de apa nem válaszolt, anya szavai összekeveredtek a torkában felgyülemelő könnyekkel, mezítelen talpam már majd' odafagyott a küszöbre, de nem mozdultam a nyitott ajtó elől, a szoba olyan sötétben tátongott előttem, mint valami ismeretlenbe nyíló barlang hideg bejárata, abram, hallottam meg ismét anya hangját, amely egyre türelmetlenebb volt, egyre követelőzőbb és egyre elkéseredettebb, abram, mondj már valamit! fojtotta el saját kiáltását anya, de apa hallgatott, ezek meg fognak ölni! nem érted, hogy félek?! ha én nem érdekellek, legalább a gyerekeidre gondolj! az állat is menti a kölykeit a tűzvész elől, abram! abram! anya beszédét el-elfojtotta a nyál és a könny hangszálaira ömlő keverése meg a torkából feltörő kétségbeesett zokogás, de mindig erőt vett magán, és mint egy-egy rövid sikolyt, mindig sikerült kipréselnie magából még egy, mindig utolsónak szánt mondatot, mindannyiunkat meg fognak ölni, abram! miért gondolod, hogy neked vagy nekünk majd megkegyelmeznek?! itt már senkinek se jár kegyelem, abram! visica? opesti?! volt kegyelem?! láttad, nem? nem láttad, mit csináltak? lemészároltak mindenkit! az asszony hasából kivágták a gyereket! ezek már nem emberek, abram! állatok! kivonultak a ghoránok, bevonultak a szrebácok, aztán kivonultak a szrebácok, és megint bevonultak a ghoránok, és kezdődött minden, minden előlről! bosszú! bosszú az ott maradt szerencsétlencen! nem láttad, mit csináltak?! te is ott ültél a tévé előtt, abram! nem érted, hogy ezek mindenkit kiirtanak?! apa sokáig hallgatott, aztán azt mondta: rendben, holnap összecsomagolunk, mondta apa, lemegyünk tarmosha, és elutazol a fiúkkal, nem! anya hangja úgy csattant, hogy szinte szikrát hasított a megpikkelyesedett csend testébe, nem! ha ti nem jöttök, mi sem megyünk, nélkületek mi sem megyünk! egy tapodtat se megyek sehová! szakadtak fel a zokogás örvényéből anya szavai, apa felsóhajtott: jaj, Istenem, kicsi bogaram, hallottam, ahogy megfordul az ágyban, erős karjába veszi anyát, hallottam, hogy átöleli, és suttogó, csendes szavait, de anya elszabadult sírását már semmi sem bírja megállítani,

anica, kicsim, na, ne sírj már, nem lesz semmi baj, hallatszott apa simogató hangja, de anya keserves zokogása lassan betöltötte a szobát, és tajtékos hullámai ácsaptak a küszöbön, a pilóta ágyán mozdulatlanul hever az összeégett, combtöből csonkolt test, amelyet másfélszeresére puffasztott a vastag gézpólya, így a kórházi lámpák gyér megvilágításában akár egy félig elkészült szobornak is hihetné bárki, egy félredobott idolkának, amelybe rosszkedvű alkotója végtelenített hangszalagot telepített annak idején, az eltelt napok annyira hozzászoktatták a fülemet a pilóta halk nyöszörgéséhez és időnként felhangzó elnyújtott füttyögéséhez, hogy elég akár csak egyetlen pillanatra elcsendesednie, már lélegzet-visszafojtva hallgatózom, csak nem történt valami baj? de a nyöszörgés és a füttyögés néhány másodperc szünet után mindig folytatódik, és aztán el sem hallgat, míg csak az ablakkal szemközti falon fel nem tűnnek a felkelő nap első sugarai, az ördög se tudja, hogy kicsoda, mondta a hosszú orrú, vastag szemüveges felcser, jasmina nővérnek, lehet, hogy kék katona, lehet, hogy nem, lehet valamelyik rokonom, de az ellenségeim közül is lehet valamelyik, mondta a felcser, goránoránszrebácszászadimuszadimapuszadim, dudolászta a felcser, szóval bármi, csak egy biztos, hogy nem stimmel valami, merthogy esze ágába se jut egyiknek se, hogy keresse, az is lehet, hogy ufó, és most azzal a töméntelen emberi vérrel, amit beelőtünk, csak javában elkezeljük a szerencsétlent, a pilóta ágya mellett álltak, jasmina nővér nem válaszolt, majd csak meglepődünk, amikor látjuk, hogy kinőtt a lába neki, igazította meg a felcser az orrán a vastag lencsés szemüveget, jasmina nővér nem nézett a felcserre, és nem is válaszolt, mire a felcser zavartan megköszörülte a torkát, és egy fecskendőhöz húzott elő a zsebéből, olyan harminc körüli lehet, vagy negyven, de az is könnyen belefér, hogy jó ötvenes, szólalt meg megint a felcser, miközben a fecskendővel a legnagyobb, gömbölyű hasú üvegbe pumpált valami szeszinű folyadékot, aztán egyenként óvatosan sorra a fény felé fordította a tartályokat, de jasmina nővér akkor sem nézett a felcserre, a gépe a házakra zuhant tal mosban, de még arra se volt idejük, hogy megvegzálják, miféle jelzése volt a gépnek, nem bombázott, nem lőtt, csak lezuhant, a gép egy-két perc múlva felrobbant, a szkafander pedig a testére égett az iratáival együtt, mindenki azt hitte, hogy reggelig se húzza ki, de még mindig él, vagyis hát van, mondta a felcser, és mutatóujjával az egyik műszeren ritmusosan villogó képernyő irányába bökött, szólhatnék, én jól láttam, amikor lezuhant, mondhatnám, hogy bábikával a malom előtt álltunk, és figyeltük, ahogy a gép a házakra zuhan, és én láttam a gép oldalán a kék katonák jelét, de nem szólok, nem azért, mert nem akarok szólni, hanem mert nyelvemem nem állnak össze szólásra a hangok, eszembe se jut, hogy szólnom kellene, hogy mondanom kellene valamit, hallgatok, hallgatok, mert nincsenek bennem a hangok, amelyekkel megszólalhatnék, amelyekkel elmondhatnék bármit is, hallgatok, és nézek, a mennyezet egy pontját keresem, egy olyan pontot, amelyik, ha nem is az lenne, legalább hasonlítana az otthoni, az ágyam feletti másik pontra, amelyiket, amióta az eszemet tudom, néztem mindig, mielőtt esténként elaludtam volna, és néztem reggel, minden ébredés után, bámésztam a mennyezetnek azt a kis szemölcsöt, és élveztem azt a biztonságérzetet, amelyet ez a mennyezetnek lévő pont jelentett nekem, ez a pont, az indulási és az érzékesi pont, száz meg ezer hasonló másik ilyen pont volt még a mennyezetem, de ilyen pont mégiscsak egy, egyetlenegy, ebben a pontban sűrűsödött össze és ebből áradt vissza felém minden, ami az otthon jelentette nekem, anya, apa, bábika, danilo, szegény kopotka, a nálunk vakációzó zuleika, a biciklim, tarmos, a tarmost kettészelő patak, a patak felett átvívelő híd, a távoli kék hegyek, zaira, a születésnapí fagyí, a szakállas kínai asszony, a szerderleve-

lek fonákján a bebábozódó bogarak, a malmot környező királyfenyők, a tölgyek, fagyal- meg ispángbokrok, a vízre hajló lapulevelek, a zsílip mellett nyíló vízitők, a tóban születő zöld hasú unkákat, a könnyű hajnali pára, a leszálló szárcsák csattogása, a néhány napos vadkacsák sipogása, a hulló hó puha neszezése, az olvadó jégcsapok pittyenése, minden, ami csak arra a szóra eszembe jut, hogy otthon, ezt a pontot keresem, és nem szólalok meg, hallgatok, és nézem a plafont, pedig nagyon jól tudom, hogy ezt a pontot semmiképp nem fedezhetem fel a saint orbán hospitál szobájának mennyezetén, és már egyáltalán nem fedezhetem fel sehol, mert az otthonommal együtt ezt a pontot is porig égették a szrebnyciek, jasmina nővér arca hajol fölém, hogy aludni, édes mandarinág, kérde, és olyan mélyen néz a szemembe, hogy a pillám önkéntelen lecsukódik, nem válaszolok, jasmina nővér pedig friss törülközőt húz elő, és puhán az arcomhoz érinti, orromban a fertőtlenítő tisztaságszaga keveredik a szappan mezeifű-illatával, ugye jó lenni ez, simít végig jasmina nővér a homlokomon, milyen forró a homlokod, hallottam anya hangját, hiszen te lázas vagy, kicsim, homlokomon éreztem anya könnyű kezét, szívemben éreztem anya szívének aggódó rezdüléseit, bábika, mondta anya, ez a gyerek egy merő láz, holnap nem megy iskolába, mert sose sapka, meg sose sál, mondta bábika, akkor se veszik fel, ha kibeszélem nekik a lelket, danilo se! nem csak salim, rám se hederítenek! miért nem szólsz nekem, mondta apa, ha én mondom nekik, mindig felteszik, de bábika csak legyintett, te is csak akkor tetted fel, ha apád rád szólt, mondta bábika, hát ez most hogy jön ide? kérdezte apa, és rá se kellett néznie, mert tudtam, hogy most a homlokához kap, felvilágosítana valaki engem is, hogy ez most hogy jön ide? én ezt nem is értem! hogy én kinek tettem fel a sapkát, meg hogy salim kinek teszi fel a sapkáját, hogy jön ez ide? csak mondtam, hogy el ne felejtsd, mondta bábika, és mi következik ebből? kérdezte apa, semmi, fiam, az égadta világon semmi nem következik helőle, mert nem azért mondtam, mondta bábika, akkor meg miért mondtad? legalább azt mondd meg, drága mama, mondta apa, és összekulcsolta a kezét, mert jólesett, fiam, mondta bábika, de miért esett jól, mama? kérdezte apa, abram, abram, harangozott alig hallhatóan anya: abram, abram, bábika sokáig hallgatott, azután azt mondta, mert jólesett azokra az időkre gondolnom, amikor még olyan kicsi voltál, mint ezek, meg mert jól esett az apádra gondolnom, fiam, anya simogató keze megállt a homlokomon, és egészen odaforrósodott, apa hallgatott, ki se kellett nyitnom a szemem, hogy tudjam, apa most ki se néz a tányérből, mintha el akarna tűnni az előtte párolgó libaszárnyleves mélyén, én is itthon maradok, oké? kérdezte lefekvés után danilo, amikor átmászott az ágyamba, és szorosan hozzám bújott, egymást szorosan átölelve fekdüdtünk a sötétben, és egyik tervet szóttuk a másik után, hogy mivel is üjtük majd agyon az időt, ha danilo másnapra belázasodik, és közös szobafogságra ítéltetünk, valamikor hajnalra nyomott el minket az álom, abban a kellemes tudatban, hogy a jót minden rosszban meg lehet találni, csak keresni kell, a következő nap reggelén nekem kutya bajom se volt, míg danilo láza magasra szökött, testén pedig ismeretlen eredetű piros foltok jelentek meg, a hátyám verítékben úszva csatározott a rátámadó sárkányfogakkal, púpos törpékkel meg boszorkányokkal, akik visongva cibálták egy kormos vaskondér felé, hogy libaszárnyleveset főzzenek helőle, a mentő még azelőtt megérkezett, hogy én elindultam volna az iskolába, és az egyen-zubbonyos mentősök sárga nejlonszákot húzták a fekvő danilo testére, sietve hordágyra tették, és minőzva, zászlózza eléptek vele a záirai saint orbán hospitál felé, ahol még azt is megöltötték, hogy délután bábika vanília madártejét bevihessük neki, neked kell inni sok gyümölcsök leve, inni kell, illatos manda-

rinvirág, mondja jasmina nővér, és miközben egy műanyag poharat illesz a szám elé, és állam alá tartja a törülközőt, muszájos, mondja, na, szépen, inni, kell csak egy korty, biztat kedvesen, és érzem, ahogy a folyadék végigcsurran a nyakamon, muszájos inni, kicsit, ráncolja össze homlokát jasmina nővér: mandarinág nagy liú, már kell tudni, hogy belül van őserdő, szív, tüdő, máj, kell a folyadék, a fák is isznak, eső esik, a fák lenni szomjasak, érdekes, hogy ezt mindenki tudni, csak mandarinág nem tudni? létezni ez ott belül, mind, érinti hasamhoz mutatóujja hegyét jasmina nővér, éghez érő fák, zöld levél, bokorok, lián, erdő, kert, virág, érdekes élőlények, amit még nem látott emberek szemé! félelmetes állatok, vakondok! sok, egészek felhők, sok színes madárok, pillangőlepke, hatalmas folyók, niagarák, kilimandzsárók, pekingek! nagy kék, hosszú, jól mondani jasmina, síkok? egy kicsi nyelés, és jó lesz, nézni ók az égre, nem jönni eső? kérdezni a zsiráfok, az elefántok, a dromedárok! nincsen eső? és nagyon tekergetni nyakokat, na, csak egy kicsi nyelés, kiszáradni mind, duruzsolja jasmina nővér, aztán hirtelen felragyog két gyémántfekete szeme, jutni az eszembe valamit, valamit okos dologot, túljárni én a te agyadon, nem félni, szivattyúzza fel a pohár tartalmát az egyik tű nélküli fecskendő hengerébe jasmina nővér, aztán ismét ágyam fölé hajol, és néhány csepp gyümölcslevet présel a fogaim közé, ugye mondani! ugye hogy jasmina nővér megmondani! kacag jasmina nővér, ez lenni! ez lenni! még egy csepp a mamának, és csak még egy a papának, hallom jasmina nővér boldog nevetését, és anya arcát látom felbukkanni előttem, aztán apáét, danilo és bábika mosolygva integet felém, mintha rugóra járna, nyakizmaim úgy fordítják el a fejem, jasmina nővér szoborrá merevedve, elgondolkodva áll az ágyam előtt, nem nézek rá, a falat nézem, és kívánom, hogy repedjen meg, hogy dőljön össze, és temessen alá mindent, a hospitált, az országot, a világot, mindent! de legelőször engem, mert nem akarok élni, lélegezni! lenni nem akarok! hallom, ahogy jasmina nővér óvatosan lehelyezi kezéből a fecskendőt, hallom, ahogy átmegegy a pilótához, hallom, ahogy szótlánul szöszmötöl a pilótát életben tartó elektronikák gombjain, hallom, ahogy megint az ágyamhoz lépve megszólal: én sajnálom, kedves mandarinág, nem akarni én a te emlékek bántani, sajnálni nagyon, hidd el, és te ne haragudni rám, szememből szivárognak a könnyek, mint a malomtó szélén a víz, ha apa elfelejtette felnyitni a zsilipeket, és az olvadó hó kristálytisztá leve túltöltötte a betonmedencét, sírni jó, nagyon jó, én is szoktam, sírni jó, az nem lenni baj, érinti egy pillanatra harna arcát arcomhoz jasmina nővér, és hallom, ahogy az ajtót tétován becsukva maga mögött, lassan kimegy a szobából, csend van, csak a pilóta egyik műszerének folyamatos pittyegése jelzi, hogy a vastag fásli alatt működik a szív, még működik a szív, amikor zuleika és az édesanyja, anya nővére, jaszra néni vonatra szálltak, hogy elmeneküljenek az országból, jaszra néni egy kis kockás cédulán írt anyának egy rövid levelet, amiben a következők álltak: *drága anica, sehtiben írok neked, egy óra múlva indul a vonatunk, amellyel montenegróba viszem zuleikát, még mindig elszorul a szívem, ha arra gondolok, hogy miért is nem jöttök velünk, hiszen mondjon hármul is menon, ti egyáltalán nem vagytok nagyobb biztonságban, mint mi lehettünk volna, ha maradtunk, azért, mert ő nem tartozik egyik oldalhoz sem, még nem biztosíték semmire, sőt féltő, hogy még inkább védtelenné teszi őt és titeket, drága anica, szánd el magad, és ha úgy döntesz, hogy mégis megpróbálsz elmenekülni ebből a pokolból, és még nem késő, azon a címen remélhetőleg megtalálsz, amit levelem legvégén mellékelek, persze egyáltalán nem kívánom, hogy nekem legyen igazam, és nagyon drukkolok, hogy menonnak legyen igaza, és mi éppen és egészségben láthassuk egymást viszont, drága anica, mostanában nagyon sokat gondolok szegény, szegény anyánkra, emlékszel, mennyire jelt, hogy mindezek bekövetkeznek egyszer, mennyire óvott volna minket, és*

mintha csak előre látott volna dolgokat, és milyen igazsá lett! nem tudom, láthatom-e még egyszer a sírját, és nem tudom, láthatlak-e még egyszer az élethen léged és a gyerekeket, zuleika a testvéreként emlegeti őket, és nagyon fáj a szíve, hogy nem jönnek velünk, talán neki is könnyebb lenne velük ott az idegenben, ahol azt sem tudjuk, hogyan fogadnak majd minket, dragan és én is, mindig úgy gondoltunk danilóra és a kis salimra (turista gariga), mintha a sajátunk lennének, kérlek, csókold meg őket helyettünk is, és vigyázz rájuk nagyon, drága húgom, a mihamarábbi visszintézés reményében gondolok rád, hábikára és a te menonodra, szerető testvéred, jasztra, utóirat: dragan megkapta a behívóját, őt már nem engednék át a határon, nagyon fog hiányozni, hiszen soha nem tudtam jobban, mint most, mennyire szeretem, de hiába fáj, tudom, hogy itthon kell maradnia, most látom, hogy könnyeim összepötytyözték a levelet, remélem, hogy majd ha megöregszünk, ezeken a kövér tintamalacokon még sokat nevelhetünk, emlékezz rám, kicsim, a te nővérkédd, jasztra, anya miután este vacsora után felolvasta a levelet, százszor is átforgatta a levelet, ezerszer helenézett a borítékba, de a címet nem találta meg benne sehol,

Sajó László

PÁL EL NEM KÜLDÖTT LEVELEI

Mint éjjel a tolvaj

(1 Tessz 5,2)

Tudom, itthon vagyok, óvatosan nyitom az ajtót.
 Fényért virrasztó dolgok foszforeszkáló derengésében álllok.
 Fölszálló álmok hajnali kódében.
 Kagylóba, kádba, tartályba csöpögő vizeknél.
 Csésze alján tükröződöm.
 Csempéhe árnyam beleég.
 Magukban morzézó csövek viszik híremet.
 Az óra másképpen ketyeg, mióta figyelem.
 Közvetlen közlőről arcomba bámulok – nem ébredek föl.
 Hajamba petéznek a sötétség rovarai.
 Kicsit félrehajtom a függönyt – az utcán mindenki mozdulatlan engem néz.
 Isten – gondoltam, mielőtt szemem magamra csuktam.
 A mennyezetről hulldogáló mézszhen
 nyomtalan hagyom el a házat, észrevétlen.